

БЕЛАРУСКИ ШЛЯХ

Адрес редакцыі і адміністрацыі:
Серпухоўская вул. д. № 12

Рэдакцыя адчынена ад 1 да 2 гадз.
пасля поўдня.
Адміністрацыя — зрана ад 10 да 2 гадз.
У вечары ад 5 да 7 гадз.
Рэдакцыя пакідае за сабой права на-
праўляць перапісаныя рукапісы і ко-
респондэнцыі.

Цана
асобн. нум. 15 к.

Надпіска: з дастаўкай да дому у Мін-
ску на 1 месяц 3 рублі.

Цана рэкламы:
за верш пятаку на 1-й стран. 1 руб.
на апошній — 50 кап.

Штодзенная грамадзка-палітычная газета.

№ 23.

Менск. Пятніца 19 красавіка 1918 г.

Год I

Менск 19/IV.

Ні дарма нашыя народовыя
песняры скардзяцца перад усім
святлом на ніпчасную долю
свае бацькаўшчыны. Ні дарма
усе навокал лічуць Беларусь
бедным краем.

Іно так і ёсць, у істотце.

Глаўнай прычынай цяжкай
долі Беларусі лічыцца яе бед-
насьць натуральнымі багацтва-
мі. Але ці ж можна казаць аб
беднасьці натуральнага багаць-
ця краю, каторы быў на пер-
шым месцы у Расіі па выва-
зу лясных матэрыялаў у Эуро-
пу а так сама першым у Эу-
рапейскай Расіі па лічбе свай-
го зямельнага запаса. Досведы
аб мінеральных багаццях у
нас, можна лічыць, што ішчэ
і ні пачыналіся.

Паложаны ў цэнтру Эўропы
наш край быў бы благаслаўле-
нем для сваіх жыхароў. Мы
бачым, як нівалякія эўропэй-
скія народы жывуць на бедней-
шых абшарах і аднак цвітуць
жыццём. Бэльгія і Галандзія
здалі адвадаць сваю зямлю
ад мора, а мы ні можам абсу-
шыць балотаў, Данія зрабілася
манатонным дастаўшчыкам
млечных выробаў для Англіі, а
мы ні завялі нават добрай жы-
велы. Дары некалі быўшаго на
нашай зямлі мора ні прыно-
сяць нам ніякай карысьці.

Дзе-ж прычыны таго, што
мы аказаліся да гэтых час
ніздовымі ні толькі выкары-
стаць, але нагнаць і ацаніць,
тое што мог бы нам даць
край?

Прычыны, на наша вішча-
це, далеко за нашымі рубяжа-
мі. Гэта хіцвасць суседзяў, ка-
торыя галічыся на наша ба-
гаце змагаюцца за ўладанне ім
на нашай тэрыторыі, а пера-
могіны адно другога адцігва-
лі цэнтр гаспадарскага жыцця
краю да сябе. Вось гэта зма-
ганне і было глаўнай прычы-
най нашай гаспадарчай бед-
насьці. Абмінаючы ўжо гра-
бежную гаспадарчую палітыку
чужых цэнтраў, каторыя мелі
кланат толькі аб адным, як бы
хутчэй сарваць тое што лягчай
да гэтаго надасца, мы па-

вінны ўспомніць другую пры-
чыну: войны.

Ці ёсць ішчэ край у Эу-
ропі дзе-б на кождой вярсеце
папалалося на нескількі кур-
ганоў? Беларусь заўсёды была
пляцдармам, на якім узбраенай
рукой ранаўся спрэчкі паміж
заходам і ўходам Эўропы
і вялася грызня паміж ўсход-
німі эўропэйскімі народамі.
Гэтыя людзі, чыя памяць за-
снўла разам з імі у курганох,
нясьлі на Беларусь руіну і
ніпчасьце. Край ніколі ні пась-
певаў аднавіць ад адной вай-
ны, як пачыналася другая і
гэта было глаўнай прычынай
яго беднасьці.

Цяперашняя вайна на ўс-
ходзе скончылася. Беларусь
пачынае аламінатца ад ду-
шышаго яе амаль ні чаты-
ры гады цяжкага сну. Хаце-
лося-б на заўсёды пазбавіцца
ад трывожных думак аб буду-
чыне і як найхутчэй забыцца
аб страшнай толькі што пе-
ражытай мінуўшчыне.

Аднак весткі, што трапля-
юць да нас з усходу, з «ін-
тэрнацыяналістскай», савецкай
рэспублікі маюць для нас са-
сім ні ўспакаючы характар.
Тамака «найсоцыялістычнейшы
у сьвеце» народ — вялікадзер-
жаўнік шумна бразгая зброяй
ні могуць пагадзіцца з уво-
дам яго у яго праудзівыя гра-
ніцы. Комісары і совдены вы-
даюць дэкрэты, аб арганізацыі
чырвонай арміі, «соцыялістыч-
на» — скарбовыя «Ізвесція»
апрацовываюць опінію грамад-
зянства. Праўда увесь гэты
шум, цяпер толькі шум і вы-
клікае нават усмешкі, але ен
мае і ішчае значэнне. Гэта, —
прыкмета таго, што ішчэ за-
хожа Расія. Прыкмета гроз-
ная для Беларусі і ажыўля-
ючая нідаўнія сны.

Каб назбавіцца іх Беларусі
трэба словамі і дзедам падтры-
маць высказанае ўжо бажанне
жыць уласным жыццём, без усе-
лякай «братняй» апекі.

А для гэтаго патрэбна ніад-
кладная праца і арганізацыя.

Задання прасьветы.

(Канец *).

Другая справа так сама вель-
мі важная — гэта падгатаванне
вучыцеляў. Трэба закладаць
новыя вучыцельскія інстытуты
і сэмінарыі, трэба ўсе існую-
чыя зрабіць чыста беларускі-
мі і па духу і па выкладовай
мове. Але гэта ўсе будзе ра-
бота на больш ці менш адда-
леную будучыну. Цяперака,
гэтым летам, трэба арганіза-
ваць сетку курсаў для вучы-
целяў; гэтае лета, нічога ні
зробіш, прыдзецца нашым вучы-
целям ахвяраваць вельмі
значную частку сваіх вакацыяў
і заняць яе працаю на кур-
сах. За гэтае лета трэба ўсім
вучыцелям навучыцца і мове
беларускай і навукам белару-
скім і самае глаўнае праняцца
новым духам вольнай белару-
скай школы, пабудаванай
запрауды дзеля асьветы, а ні
дзеля русіфікацыі, або палі-
нізацыі. Такія курсы павінны
цягнуцца ні менш 3-х месяцаў
і на іх павінны слухаць лекцыі
ўсе вучыцелі. Справа гэтая
так сама будзе вымагаць вя-
лікіх накладаў; бо вучыцелям
трэба забеспечыць можнасьць
жыць на два дамы: сам ен
на курсах у горадзі, а яго
сямья — на месцы. Трэба лі-
чыць што такія курсы могуць
каштаваць Беларускай Дзе-
ржаві мільёнаў пяць, калі ні
болей.

Такім парадкам, гэтым ле-
там трэба арганізаваць цэлую
сетку вучыцельскіх курсаў —
прымерна ў кожным павеце
павінны быць курсы. Тым ча-
сам лектараў для гэтых кур-
саў мы маем вельмі мала.
Тыя пэдагогі і лектары якія
звычайна даўней чыталі на
такіх «летніх вучыцельскіх кур-
сах» нічога супольнаго з белару-
шчынаю ні маюць. За апош-
ні час знаходзяцца ў разных
месцах нават відныя пэдаго-
гі, якія бяруцца за беларускую
працу шчыра і ахвотна. Год-
зі успамянуць імяны Ігнату-
скаго, Астроўскаго, Сыцёпуры,
Ярушэвіча. Але шмат хто з
іх аддзеляю ад нас рубяжом і
німа ведама, ці здоляе памаг-
чы нам у гэтай вялікай працы.
Тыя ж спаміж сьвядомых белару-
саў пэдагогаў, якія зна-
ходзяцца ў межах акупацыі,
ні заўсёды добра падгатаваны
у навуцы беларусказнаўства.
Каб выкарыстаць іхныя сілы
трэба ўперад сабраць іх усіх

*) Гл. № 22.

—будучых лектараў вучыцель-
скіх курсаў і хоць тыдні два
—месяц добра з імі праштуд-
зіроваць важнейшыя і спрэч-
ныя пытанні беларусказнаўства і
яго мэтадыкі. Вось гэтаю спра-
ваю трэба заняцца ні пазьней
як у гэтым жа месяцы, адра-
зу пасля канца школьных
заянцяў. Сабраць лектараў
можна альбо ў Менск, дзе ўжо
ёсць выжэйшыя курсы белару-
сказнаўства, альбо да адной
з беларускіх гімназіяў — (у
Слуцк, альбо Буцлаў), дзе
ёсць спецыялісты беларузнаў-
цы, а можа найлепей было-б
зрабіць такі збор у Вільні, ка-
лі-б гэта можна было.

З іных справаў прасьветы
беларускай найпільнейшай
ёсць справа унівэрсытэту.
Нілегкая задача пабудавань
уніўэрсытэту. Шмат накладаў і
працы патрабуе, але ні можам
на яе забыцца ні аднаго дня.
І здаецца мне, што калі-б усе
удавалася, можна было-б ат-
крыць адзін факультэт, напр.,
гісторыко-філолегічны нават з
гэтай восні. Дзеля гэтаго па-
трэбны толькі дзве рэчы: вялі-
кія грошы і магчымасьць на-
шым вучоным, параскіданым
па Расіі, прыехаць на баць-
каўшчыну. А што такіх вучо-
ных, якія захвотаю перайшлі-б
у Беларускай унівэрсытэт, ёсць
ні мала, гэта можна сказаць
напэўна. Гісторыко-філоле-
гічна факультэт быў бы нам
вельмі цяпер карысны, бо да-
ваў-бы вучыцеляў беларуса-
знаўства, якія нам цяпер про-
ста на гвалт патрэбны. Дзеля
гэтаго трэба падумаць, каб і
справу унівэрсытэту паставіць
на саўсім рэальны грунт.

На астатку скажым ішчэ аб
адной пільнай справі. З нашай
старыны пад відом эвакуацыі
расійцы зьвезьлі ўсе якія ма-
лі культурныя вартасці: леп-
шыя школы, музеі, асобныя
культурныя памяткі. Нашым
палітыкам, якія вазьмуць на
сябе заданне — сабраць пакрое-
ную на кавалкі Беларускаю
Дзежаву, трэба заўсёды па-
мятаць, як у нас мала пазна-
сталася зьвязку са старою на-
шаю культураю, як мы бедны
ўсякімі прасьветнымі ўстанова-
мі. І ім трэба ўсімі сіламі ста-
рацца, каб атабраць ат расі-
яцаў і ад усіх іных любі-
целяў чужое маецнасьці на-
шых культурных і павярнуць
іх на родныя месцы.

Вось якія вялізарныя задан-
ні трэба здзейсьніць белару-
сам у самым хутчэйшым часі.
Каб гэта ўсе удалося трэба
моцная арганізацыя і вялікая
сьвядомасьць свайго абавязку
перад Бацькаўшчынаю, пера-
жываючаю рашучы момэнт

свайей гісторыі. Кожын беларус
павінен ведаць, што ен мае
рабіць. Можна ен зьбіраць гро-
шы на прасьвету — хай зьбірае
ні агледаючыся на іных, мо-
жа далажыць свайго знанн-
хай кідае ўсякую іншую працу
і ідзе на ніву прасьветы. Бо
цяперака школа гэта ўсе. Яна
і толькі яна выгадуе этногра-
фічную беларускую масу на
сьвядомае сваіх нацыянальных
заданняў грамадзянства Бела-
рускай Дзежавы.

А.

Палякі і Украінцы на Холмшчы- не і жыдоўскае пытаньне.

Уступіўшы ў спрэчку з Ук-
раінскай народнай рэспублікай
за Холмшчыну, Палякі стараю-
цца папырыць грунт, на які
мацней маглі бы аперніся і
дзеля таго ўвага іх звярнулася
і на жыдоўскія галасы аб
Холмскай справе. Чэстэхоўскі
«Dziennik Polski» у 96 № па
першым месцы памясьціў аг-
ляд жыдоўскай прэсы. Пры-
ведзены думкі жыдоўскіх газе-
таў «Das jüdische Wort»,
«Hajnt», «Das jüdische
Volk», і «Mysli żydowskiej»,
а так сама п. Гіршторфа у
польскім «Monitor»-е. Пры
больш-менш ідэнаковых аргу-
мэнтах і стылю глаўная думка
ў усіх газетаў адна: Украіна
дала ўжо фактычна нацыяналь-
ным меншасцям на тэрыто-
рыі рэспублікі нацыянальна-
персональную аўтаномію; трэ-
ба каб і Польшча стала на
туюж дарогу, калі хочэць ўзы-
скаць прыхільнасьць жыдоў на
Холмшчыне.

Аб сваім паглядзе на жы-
доўскую справу газета актыў-
стаўнікі кажа нічога. Толькі
гаворыць: «гэтакія найпраўдзі-
вейшыя жыдоўскія галасы чу-
юцца аб Холмскай справе,
Яны надта навучаючыя і па-
казуюць на бажаньня жыдоў-
скіх колаў»...

Агульныя весткі.

ВЕНА 15/IV. На фрон-
поўднёва-заходным месцы
бой узвільчыўся.

ВЕНА 16/IV. На фр-
італьянскім без перамоў.

БЭРЛІН 15/IV. На засяданні Рады Усесямецкага Звязку старшыня прачытаў такую рэзалюцыю: «У справе наладжвання адносін, с прычыны адпаду ад Расіі паграічных тэрыторый, паводдуг Рады на першым пляне павінна быць абязпека Германіі. Гэта адносіцца насамперш да тэрыторыяў этнаграфічна Польшкі і Літоўскіх.

Рада с радасцю і гордасцю вітае асвабоджэнне Прыбалтыйскай Нямеччыны і уважае патрэбным, каб правінцыі Прыбалтыйскія цаліком заставаліся пры Нямеччыне і захавалі свой нямецкі характар.

Рада выказвае пэўнасьць, што як на усходзе, так і на захадзе будзе праведзена ўсё тое, што вымагае будучая абязпека для немцаў.

Перад усім Бальгія ў справах вайсковых, палітычных і гаспадарскіх павінна залежыць ад Германіі, а так сама трэба запатрабаваць тых заморскіх тэрыторыяў, якія патрэбны для адбудовы і развіцця нямецкай народнай гаспадаркі.

Патрэбны так сама канешна зварот коштаў ваенных, паводдуг тых вялізарных страт і ахвяр, якія меў нямецкі народ.

Ад нямецкага парламэнту павінен дамагацца народ нямецкі, каб адмовіўся ад сваёй пастановы 19 ліпеня 1917 г. і, ідучы поруч з гістарычнымі выпадкамі, накіраваў сабе такія ваенныя мэты, якія вымагаюцца мілітарным палажэннем».

Пастанова гэта прынята аднагалосна.

ЛЮГАН 15/IV. Італьянскі міністар справядлівасці падаў праект выбарнага права кабетам.

КАУКАЗ. Мірная дэлегацыя пасланая прэзідэнтам Каўказскай Рэспублікі — Чхэйдзе у Трапізонд для перагавораў аб вакоўках Карсу, Ардагану і Батуму — вярнулася ні с чым: Турэччына, аспіраючыся на § 6 Бярэсцкага трактату, у якім прызнаецца право на самаазначэнне калжнага народу, адмовілася вясці перагаворы аб гэтай справе.

Паведамляюць нам: С 1 красавіка 1918 г. тэрыторыя загаду ваеннага Курляндзі павялічана паводдуг даўнейшай палітычнай граніцы Курляндзіі — паватамі (Крэйс) фрыдрыхштадзкім і ілдукпанскім ажно па лінію ж. д. паміж Вільні і Дынабургам.

Тры ўгібы тэрыторыі Ліфляндзіі, лежачыя на поўдні ад Дэвіны каля Юнгфэрнгофу, Баркоковіч і Дунгофу, а так сама цыпэль Оксіфі прылучаны да Курляндзіі.

«Dz. Wil.».

Расійскія газеты паведамляюць, што паводдуг Бярэсцкага трактату расійскае войска ўжо эвакуіравала першую тэрыторыю. Перад адходам сваім салдаты расійскія

аграбілі палковыя касы на два мільёны рублёў. Мейсцы, якія займалі расійскія салдаты, занялі цяпер Туркі.

«Dz. Wil.».

Весткі з Расіі.

У Саратаве саветам выдан дэкрэт аб абавязковым ўпісе ў чырвоную армію усіх работнікаў ад 18 да 43 гадоў, каторыя павінны явіцца для ўпісу ад 10 да 18 красавіка. Хто ніявіцца, — выключаецца з профэсійнага звязку, збаўляецца права на работу.

У Ніжнім-Ноугарадзе хлебная пайка павялічана да 1/2 фунта ў дзень на чалавека.

Усерасійская Рада профэсійнага звязку ў Маскве на 1 чэрвеня міжнародную канферэнцыю профэсійнага звязкаў.

Луначарскі ў сваёй лекцыі аб Пецярбургскай Працоўнай каммуне, якую ён чытаў у Маскве 9 красавіка, заявіў, што Акадэмія Навук у Падірбургу запрапанавала пецярбургскай камуніе свае ўслугі для апрацавання шырокага пляну падняцця прадукцыйных сілаў Расіі.

Харчаванне сталіцаў у Расіі палепшаецца: ад 1 да 8 красавіка ў Маскву прыбыло харчовых і фуражных грузаў 1482 вагоны.

У Маскве пры большавіцкім урадзе інстэе «Беларускі нацыянальны камісарыят». Выходзіць газета «Дзяніс». Вестка беларускага нацыянальнага камісарыяту». Рэдактарам Д. Жылуновіч (Ц. Гартны).

У Серпухові аткрылася контррэвалюцыйная арганізацыя пад назваю «Комітэт здравяга смисла». Правадыры камітэту, быўшыя ахвіцеры, Орлов, Лебедев і Морозов былі арыштаваны за учасце ў ніданым грабунку на касу такстыльнай хвабрыкі «Акцёнернага Общества». Камітэт быў звязаны з Масквою, адкуль падтрымоўваўся грашамі.

У Маскве створана камісія заграічнага гандлю, для аб'яднання і спалучэння усёй работы ў абшары заграічнага гандлю с агульна-дзяржаўным гаспадарчым плянам.

З Саратава ад 9 г. м. паведамляюць, што тамка духавенства і заможныя селяне вядуць контр-рэвалюцыйную агітацыю.

У Курскі праз узгляд на быўшы у Глухаві жыдоўскі пагром районны Савет пазволіў арганізаваць жыдоўскую самаабарону. Самаабарону арганізуюць супольна «Бунд», «Поалэй-Ціон», «Серп» і афіцыйныя прадстаўнікі Курскай жыдоўскай абшчыны.

У Маскве аткрываецца Акругны народны Суд з двух прыватна-праўных і двух уагоўных аддзелаў. Мейсцы прэзэсаў і членаў аддзелаў суда — выбарныя.

Харчовая перапіс адкрыла ў Маскве на Данілаўскай цук-

раварні за Прэсьненскай рагатаю вялікі запас ніколі ні быўшага на падрахунку цукру, — 173.000 пудоў.

Безработных друкароў па даным профэсійнага звязку ў Маскве палічаецца каля 2 1/2 тысячы.

Архівы даўнейшых Ахранага аддзелу, Жандарскага

Упраўлення і Судовых Установаў былі. Маскоўскага округу, перадаюцца пад дагляд камісіі з Ц. І. К. Маскоўскага савета, Маскоўскай Рады народн. камісароў і камісарыята Юстыцыі. Часова камісарам Архіву пазначаны Катайні, які для прыёму яго явіўся у Гістарычны музей у таварыстве 20 латышскіх стральцоў.

Афіцыйнае паведамленне нямецкага вярхоўнага камандавання за 18 красавіка 1918 року.

З А Х А Д: Учора неспрыцель аддаў нам большую частку Фляндскай раўніны, заваёваную ім раней у працягу пяці месяцаў. Армія генэрала Сікст фон-Арніма ўзяла ў адступнага пад нашым націскам неспрыцель Пелькапелле, Лангемарк і Зонбэккэ, адкінуўшы яго за Стээн-Бах. Поўднёвей возера Бланкаарт наш паход затрымаўся контр-атакай неспрыцель. Поўночнай р. Ліс мы пры моцным артылерыйскім падтрыманні ўзялі частку мейсцовасці і нескількі кулямётных гнёздаў. Апошнія баі далі нам больш 2500 палонных, нескількі гарматаў і вялікую лічбу кулямэтаў. На абай баках Соммы часамі артылерыйскі бой, мацнейшы каля Морэйль і Мондідзе. На усходнім берагу Мааса каля Орнь і Вагравіль мы ў нівялікіх спатычках мелі удачу і захапілі палонных. Французскі напад поўначей Флірсі (паміж р.р. Маас і Мозэль) скончыўся для неспрыцель шэдачай, з вялікімі для яго стратамі.

З другіх фронтаў вайны нічога новага.

Першы Генэрал-кватэрмэйстар фон-Людэндорф.

МЕНСКАЕ ЖЫЦЦЕ.

Спэкулянты прыпудзіліся апошніх пастановаў нямецкай улады а харчах. Пачалася на скорую руку распрадажа даўнейшых запасаў, узвільчаных ішчэ пры ліквідацыях рожных саюзаў.

Цана цукру спала з 8 на 5 рубл.; гарбаты — 10 на 6; мукі — с 5 на 2 рублі за фунт і т. д.

Начальнік ст. Гемаль атрымаў у праўленні Л. Р. ж. д. тэлеграму а фактычным пераходзе вучастка Жлобін-Ромны пад загад Украінскай Рады. Гэта, бадай, апошні акорд праўлення Л. Р. ж. д. за тры гады вайны: спачатку Лібава-Солы, потым Лібава-Менск і ўрэшці Жлобін-Ромны.

Консультацыя прысяжных адвакатаў пры Менскім Акружным Судзе пачалася с 16-го красавіка. 17-го красавіка адбылося першае агульнае сабрание членаў консультацыі.

У Гарадзкой Управе у пятніцу — 19 красіка мае сабрацца камісія разам с прадстаўнікамі ад саюзу служачых управы, дзе мае быць разгледжаны спісак тых асоб, якім — для змяншэння ліку служачых — прыдзецца пакінуць сваю працу. Такіх набярэцца да 50-ці чалавек.

Выплату авансаў дарожным служачым Л. Р. ж. д. за красавік нямецкая жалезнадарожная улада мае пачаць з 20-го г. м.; праўленцам — з грашэй самага праўлення паводдуг нормы 1916 году.

Замест 20000000 рубл., якія былі прызначылі большавікі для расплаты са служачымі Л. Р. ж. д., а пасля затрымалі гэтыя грошы, маюць усе ж ткі даць палову т. е. 10000000 рублеў.

Служачыя Казначэйства падлі немцам рахунак на пэнсію сабе паводдуг новай установаў большавікамі нормы. Нямецкая улада гэты рахунак прызнала. Тады запратэставаў акружны суд, дамагаючыся, каб ім была заплачана пэнсія так сама паводдуг такой самай расцэнкі. Немцы пратэст уважылі і заплацілі служачым казначэйства толькі па даўнейшай старой норме, а ўсю справу абцаліся разгледзіць.

Курсы беларусознаўства.

Пятніца 19 красавіка. **Станіслаў Лянкоўскі.** Гісторыя беларускага права.

Субота 20 красавіка.

Т. Грыб. Нашыя песняры.

І. Янка Купала.

Пачатак лекцыі у 7 гадз. веч. Лекцыі чытаюцца у памешканні Беларускае Рады (Захароўская, 43).

Весткі с краю.

3 Вільні.

7-га красавіка пры краме Т-ва, В. Погулянка 17, адбыўся агульны сход членаў Беларускага Спажывецкага Таварыства «Райніца». З агульнага ліку 67 членаў на сход прыбыло 31.

ПРЫЙМАЕЦА ПАПІСКА на НОВУЮ КНІГУ:
Язэп Варонка,
Старшыня Рады 1-го Усебеларускага Зьезду.

„Самаадзначэнне Беларусі“

(Гісторыя нацыянальна-культурнага і палітычнага адраджэння Беларусі. Беларуская справа за ўсе перыяды Расейскай Рэвалюцыі. Воля беларускага народу і Беларуская Рэспубліка. Нашы суседзі: Польшча, Украіна, Літва).

Папскае цэна за кнігу — 4 рублі.
Прымае папска: Беларуская Кнігарня.
Менск. Захароўская вул., 24.

Друкарня Я. А. Грынблята.

Сход адкрыў скарбнік т-ва В. Ластоўскі. Маршалкаван Агульным Сходам прасілі В. Святополк-Мірскага, на скарбара п. Я. Русецкага. Паддзенага Агульнаму Сходу адчоту выявілася, што, гледзячы на трудныя вагонкі цяперашняга жыцця, крама за 1917 год зрабіла абароту таварамі на 45.59 мар. і 75 ф.

Агульны білянс т-ва Актыўна 1. I — 18. Усяго Мр. 446877. Пасыву на 1. I — 18. Усяго Мр. 446877.

Зыск 1681 м. 27 ф. Агульны Сход паставіў адчысціць у запасы капітал і пусціць яго ў абарот.

Сьмету расходаў на 1918 г. Агульны Сход прыняў у суме 3570 мр.

Да Ураду аднагалосна дабраны п.п. Я. Русецкі, С. Сенько, і М. Міхневіч, да Рэвізыйнай Камісіі — п.п. Шынкевіч і Якуціс.

Гэткім чынам цяпер Урад Спаж. т-ва «Райніца» складаецца с п.п. Рав. Ластоўскага, М. Лойкі, М. Міхневіча, Я. Русецкага, А. Стаўска, С. Сенько і Волосавіча; Рэвізыйнай Камісія — с п.п. Якуціса, Шынкевіча, Шэйніцкага, Войцехоўскага і Запотоўта.

Таварыство апекі над дзяцымі «Золак» за студзень, люты і марец 1918 г. выдало для бедных беларускіх дзяцей 24.3000 літровых порцый зупы і 16.200 чверць-фунтовых порцый хлеба.

На адзежы і абутцы за гэты час таварыство выдало 4.482 м.; на помач лекарствамі пры дармовай доктарскай помачы выдана 62 м. 74 ф.

У утрымліванай Таварыствам пачатковай беларускай школе у Вільні вучыцца 70 дзяцей, каторыя дастаюць безплатныя кніжкі, сшыткі і інш. школьны рыштунк, а такжа дармавую навуку.

Ад 15 красавіка да 1 мая у канцэлярыі прытулку т-ва «Золак» (Бэрнардынскі зав. № 7) ад 1 да 3 гадзіны ў дзень прыймаюцца запісы бедных беларускіх дзяцей на выезд у летніе калені.

«Гоман».

Рэдактар А. Прушынскі.

Выдавецтва Т-во «Заранка».